

sebeno pa naša častita duhovščina naj bi to častno nalogo prevzela, proste kmetovalce o priložnosti o tej zadevi primerno podučevala ter je za napravo večih srenjskih sušilnic v nemala in spodbujevala. — Če bi se pa kdo utegnil nad tem spotikovati in bi znabiti mislil, da ni mogoče v srenjskih sušilnicah tako hitro sušiti, da bi češplje, ki pridejo na zadnje na vrsto, nobene škode ne trpele, temu lahko v tolažbo povem, da se na kako škodo še misliti ne more, kajti če bi se takim češpljam kaka škoda godila, gotovo se ne bi srenjske sušilnice na Nemškem v tako obilnem številu vpeljevale, da je dandanes že skoraj vsaka soseska ima. —

To je predgovor, s katerim je g. Rihard Dolenec pričel poduk o sušenju češpelj, ki ga je razjasnil s podobama dveh Lukas-ovih sušilnic, dodavši tudi nauk, kako se dober slivovec kuha. Vse to se nahaja v „Naznanilih družbe kmetijske kranjske“ udom družbinim namenjenih. Če pa kdo drug naših gospodarjev želi podobo teh sušilnic, naj se obrne do družbe kmetijske.

V najnovejši dobi se je pa nekaj še v našo deželo vrnilo, kar je sušenju in sploh višemu vkoristenju naših češpelj gotovo na veliko škodo. Zapazil sem — piše g. Dolenec — že l. 1868., da zahajajo Dunajčani, kakor tudi Lahi in Brici (iz Brd pri Gorici), v naše kraje surove češplje kupovat. Dunajčani napravljajo nekakošen slivovec iz njih, Lahi in Brici je pa lupijo, koščic oprostijo in potem posušé. Na ta način posušene češplje naposled nekoliko z žveplom zakadé, in glej! — vse je storjeno, česar je bilo treba, da se potem cent po 40 do 45 gld. prodá; od nas je pa kupujejo k večjemu le po 2 gold.! Naši kmetje pa tudi drugi boljši gospodarji se pa mnogokrat prav radi v take kupčije spuščajo; kajti znano nam je vsem, da ga ni skoraj dneva v pratiki zaznamovanega, ko ne bi bil eden ali drug bodi-si že v manjih ali večih denarnih stiskah. Toda tega nobeden ne pomisli, da si vse to v svojo lastno in veliko škodo dela; kajti ako se Dunajčanom splača, da si češplje za slivovec od nas na Dunaj vozijo, kako neki bi se pri nas domá ne splačalo češplje v slivovec pokuhati? To se vé, da je treba za pridobitev dobrega slivovca tudi pravega ravnanja pri vrenji in kuhanji češpelj, a ravno v tej zadevi se pri nas še malo zvedenih kmetov nahaja. Zatega del se mi zdi primerno in koristno, da sušenju češpelj tudi kratek navod dodam, kako naj bi se vprihodnje iz češpelj kuhal dober slivovec.

Na hvalo Gülichovega načina, krompir saditi.

Te dni me je prosila pridna gospodinja, žena Jan. Jelačičeva v Ljubljani, naj grem pogledat krompir, ki ga je pridelal njen mož, posestnik nekega zemljišča za streljščem, in ga sadil po poduku, ktere ga je bral v letošnji „Pratiki“. Rad sem jej spolnil to željo, ker sem ženici na obrazu bral veselje, ki ga je s svojim možem imela nad tem, da sta ubogala svét „Pratike“, zdaj tako bogato izplačan.

Res lep krompir sem našel in prav veliko krompirjev med družimi po pest debelih. Sadila sta namreč 24 celih (ne zrezanih), drobno jabelko debelih krompirjev, in na 3 sežnjih pridelala sta 60 funtov prav lepega krompirja.

Čeravno je po obilih skušnjah do dobrega potrjeno, da krompir po Gülichovem nauku saditi daje najlepše pridelke, me je ta Jelačičeva skušnja vendar še posebno zato veselila, ker priča, da dobri nauki po „Pratiki“ sejani ne padajo na pusta tla, ampak na rodovitno zemljo, in marsikak časnik, ki se baha z velicim popirjem, našemu ljudstvu ni še kosa boljšega

kruha prinesel kakor ga mu je v mnozih ozirih dala drobna „Pratika“.

Še nekaj k lovu škodljivih metuljev belinov.

Ker sem bral v „Novicah“ in „Učit. Tovaršu“, da se je letos več učiteljev s pomočjo svojih učencev pokončavanja silno škodljivih belih metuljev poprijelo, zato naj naznanim „Novicam“, da tudi jaz sem si v dolžnost štel, s pomočjo šolske mladine isto storiti. Razodel sem učencem v šoli, kako veliko škodo sadunosno drevje, ktere ga je pri nas posebno veliko, po zalegi belih metuljev trpi, in kako koristno, nam vsem v prid in dobiček bi bilo škodljivce popolnoma pokončati. Da bi se pa otroci tega dela bolj z veseljem poprijeli, sem tudi obljubil nekoliko plačila tistim, ki bodo zunaj šolskega časa metulje pridno lovili in pokončavali. Vspeh je bil prav dober. Kmalu so mi nanosili v klobukih in drugih posodah toliko pomorjenih metuljev, da mi je bilo skoraj žal, da sem jim bil plačilo obljubil, al mož beseda sem vendar le ostal, ker obljubiti, a obljube ne držati, bi posebno pri otrocih ne storilo dobro. *) Prav natančnega števila pokončanih metuljev ne morem povedati, ker lovili in pobijali so jih tudi otroci, ki še ne hodijo v šolo in tudi tisti, ki so že vsakdanjo šolo zapustili. Naštelo in zapisalo se je 23.900 metuljev, ki so jih le tisti učenci pokončali, ki še vsakdanjo šolo obiskujejo.

Zalilog.

M. Kalan.

Znanstvene stvari.

Poročilo

o XXV. skupščini Matičinega odbora

9. julija 1872.

(Dalje.)

Po prebranem poročilu naznani tajnik dopise vnanjih odbornikov v tej zadevi. — Odsekovemu nasvetu pritrjujejo: gg. Grabrijan, Cigale, Črne, Winkler; proti njemu pišejo: gg. Svetec, Einspieler in Erjavec, češ, naj se na razsodbo izroči občnemu zboru, g. dr. Krek pa sploh proti osnovi tiskarnice Matične, in če ta misel ne bi obveljala, naj se sklep prepusti občnemu zboru, njegov dopis pa priloži zapisniku.

Prične se potem razprava.

Prvi si v splošni razpravi izprosi besede g. dr. Bleiweis, ter pravi zato, ker „Slov. Nar.“ je v 75. listu prav v tej zadevi, ktera je zdaj na dnevnem redu, ga krivičil perfidije „zakotnega zasedanja“, ki žali njegovo čast, ktere nikomur skruniti ne dá; — ker so vsi v ono „Narodovo“ „zakotno zasedanje“ povabljeni g. odborniki zdaj pričujoči, naj sami povedó, kako so bili povabljeni, zakaj in kam, da se razvidi hudobna namera onega spiska. Gosp. dr. Bleiweis potem v obširnem govoru našteva razloge, zakaj da se je on, ki je v poslednjem občnem zboru stavil predloge, da tiskarnica ne zgine iz obravnav Matičnih, upravičenega čutil pred odborovo sejo pozvedeti mnenje nekterih odbornikov, da se za odsekovo predlog morebiti dobodo še druge podslombe. Njegovo stališče — je rekel — ni pristransko; on ni akcijonar nobene tiskarnice, tedaj popolnoma neodvisen; njega vodile korist Matice; zato je tudi veliko nevoljo obudilo v njem to, da si je upal dopisnik „Slov. Nar.“ po svetu nesti laž, da se je za tako imenovano narodno tiskarnico popred začelo delati kakor za Matično. Da se ta laž odkrije

*) Skusili bomo nekoliko povračila Vam nakloniti od sl. družbe kmétijske. Vred.